

AGRARIËRS MOEILIJKE TIJD

Een coach die zorgt voor rust in de kop

De stallen en akkers zijn voor de meeste agrariërs hun lust en hun leven. Maar steeds vaker botsen boeren tegen een muur. Paulien Hogenkamp schiet te hulp.

Erik Meuleman
Didam/Wierden

Boeren kloppen sneller en vaker aan bij gespecialiseerde hulpverleners. Volgens het agrarische coachingsbureau Hogenkamp is de schroom om hulp te vragen bij ernstige bedrijfs- en persoonlijke problemen voor een flink deel verdwenen. „Er is een kentering gaande, boeren durven meer te bespreken, ook hun persoonlijke zaken”, zegt agrarisch coach Paulien Hogenkamp.

Als de groei van haar coachingspraktijk – vijf jaar geleden in haar eentje begonnen, nu een bedrijf met tien mensen in dienst – parallel loopt met de aanpak van problemen bij boeren, dan gaat het inderdaad snel. Het beeld van de schuchtere, in zichzelf gekeerde boer die de problemen vooral bij zichzelf houdt, verandert in rap

“Een boer neemt de problemen direct mee naar huis. Hij leeft waar hij werkt

– Paulien Hogenkamp

tempo, ervaart het bureau van Hogenkamp.

Een acute hulpvraag van de familie uit Didam die vorige week werd getroffen door een stalbrand waarbij 2500 varkens omkwamen, verwacht de 45-jarige Paulien Hogenkamp zeker niet. De grondlegger van de coachingspraktijk uit Wierden weet uit ervaring met soortgelijke gevallen dat de vraag na een aantal maanden tot een jaar na de rampzalige gebeurtenis naar boven komt.

„Eén probleem; daar kunnen ze meestal wel mee dealen. Al was het maar vanwege de adrenaline die door je lijf heen giert op moment dat zoiets heftigs gebeurt. Maar als dat afneemt, komen er andere problemen bij, vaak hele praktische. Je hebt geen stal, geen dieren. Dan komen de financiële problemen om de hoek kijken. Want geen dieren betekent geen inkomsten. De kosten blijven.

„Die problemen neemt de boer direct mee naar huis. Want hij leeft waar hij werkt, werkt waar hij woont. Er is dus vaak letterlijk maar één deur verschil tussen werk en privé. Na zo'n groot drama zorgt dat vaak voor een kort lontje, communicatieproblemen, concentratieproblemen. Problemen op het persoonlijk vlak, in relatie tot andere mensen. Dan heb je het plaatje compleet en dan belten ze ons.”

In de afgelopen vijf jaar heeft Hogenkamp het beeld van de om hulp vragende boer zien veranderen. „Wat echt positief is, is dat mensen veel beter benoemen hoe het met ze zelf gaat. Voor boeren is praten over mais, stront en melk

lekker veilig. En als ze dan toch willen klagen, dan hebben ze het over de maatschappij, de politiek en de bank. Dan is iedereen het ook nog met ze eens. Daardoor ontbreekt de diepgang. Je ziet de afgelopen vijf jaar dat de boer steeds laagdrempeliger met een andere boer durft te bespreken dat-ie niet lekker in zijn vel zit. Of dat hij zich niet goed kan concentreren, slecht slaapt. Dat is positief. Het is het begin van een oplossing.”

In het team van tien medewerkers zitten behalve de agrarische coaches een mediator en een sociaal psycholoog. Op de site van het bedrijf wordt de pagina met reacties van de geholpen boeren het meest bezocht. Boeren vertellen

daar met naam en toenaam wat ze is overkomen. „De sector is best klein, ze kennen elkaar en komen op die pagina andere boeren tegen en denken ‘verrek, is die ook gecoached? Oh, dan is het toch ook nog niet zo gek of ook nog niet zo raar om hulp te vragen’. Dan belten ze met die andere boer. Grappig, de boeren die we helpen zeggen stuk voor stuk: dat hadden we veel eerder moeten doen.

„Toen ik met dit werk begon, bestond het woord agrarisch coach niet eens. Ik werd gewaarschuwd: een boer gaat niet voor coaching betalen. Het levert hem in eerste instantie ook niks aan geld op. Het levert hem rust in zijn kop op waardoor hij weer bewuste keuzes kan maken die hem wel degelijk

▲ Paulien Hogenkamp in gesprek met een boer in de stal.

FOTO'S LENNEKE LINGMONT

wat in de portemonnee opleveren.”

Het gaat Hogenkamp om de persoonlijke ontwikkeling van de boer. „Dat moet echt vanzelfsprekend zijn. Gelukkig is er van een kentering sprake. Ook door het onderwijs dat steeds meer op persoonlijke ontwikkeling is gericht. Vroeger werd je van de landbouwschool afgestuurd met de mededeling ‘met deze opleiding kun je overal aan het werk’. Dat is nu wel even anders, er wordt veel meer naar het individu gekeken.”

‘Dan komt het moment dat je beseft dat je hulp nodig hebt’

Boeren laten hun ervaringen achter op de site van agrarischecoaching.nl. De reactie van een boer uit Aalten die met zijn bedrijf moest stoppen:

‘Als je vanaf je schooltijd hebt gewerkt aan het opbouwen van je bedrijf, en dan toch op een gegeven moment op het punt komt, dat je

moet beslissen om te stoppen, dan valt dat zwaar. Eerst modderden we maar wat aan met de plannen die dit mogelijk zouden moeten maken. Maar dan komt toch het moment dat je beseft hier hulp bij nodig te hebben. Een afspraak met Paulien werd gemaakt. Ik weet nog dat ik helemaal kapot was na ons eerste

gesprek. Door haar vragen word je gedwongen over alles na te denken, en hierdoor kun je antwoorden vinden voor de toekomst. Inmiddels zijn de stallen bijna leeg en heb ik een baan gevonden waar ik 's morgens fluitend naar toe ga. Paulien bedankt voor je hulp en luisterend oor tijdens deze moeilijke periode.’